

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 959

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 13 noiembrie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 573 din 20 septembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală	2–7
ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
95. — Ordonanță de urgență pentru completarea art. 159 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății	8
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.583/6.119. — Ordin al ministrului transporturilor și al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, pentru modificarea alin. (4) al art. 22 din reglementarea tehnică „Normativ privind prevenirea și combaterea înzăpezirii drumurilor publice”, indicativ AND 525-2013, aprobată prin Ordinul ministrului delegat pentru proiecte de infrastructură de interes național și investiții străine și al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, nr. 289/2.170/2013	9
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 64 din 1 octombrie 2018 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	10–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 573**

din 20 septembrie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Adrian Movilă în Dosarul nr. 589/180/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.186D/2016.

2. La apelul nominal se prezintă personal autorul excepției.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul autorului excepției, care solicită admiterea acesteia. Astfel, arată că dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală încalcă egalitatea în drepturi și accesul liber la justiție, întrucât interzic inculpatului atacarea cu recurs în casație a hotărârii pronunțate ca urmare a admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției. În acest sens invocă și Decizia nr. 651 din 17 octombrie 2017, prin care Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură penală — care exclud posibilitatea atacării cu recurs în casație a soluțiilor pronunțate ca urmare a aplicării procedurii privind recunoașterea învinuirii — sunt neconstituționale.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, potrivit notelor scrise depuse la dosar. Arată că, în speță, nu sunt aplicabile considerentele deciziilor Curții Constituționale nr. 235 din 7 aprilie 2015 și nr. 651 din 17 octombrie 2017. Astfel, considerentele Deciziei nr. 235 din 7 aprilie 2015 vizează doar calea ordinară de atac a apelului, neputând fi extinse cu privire la recursul în casație, întrucât, în cadrul acestuia, nu se mai verifică aspecte procedurale de felul celor care pot fi verificate în apel. În acest sens precizează că încălcarea dispozițiilor legale care atrage nulitatea absolută poate fi invocată pe calea contestației în anulare, singura verificare care ar mai putea fi efectuată — dintre cele indicate de Curte în Decizia nr. 235 din 7 aprilie 2015 — fiind cea care vizează dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură penală cu privire la lipsa competenței după materie sau după calitatea persoanei, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente. În ceea ce privește Decizia nr. 651 din 17 octombrie 2017, arată că, prin aceasta, Curtea a decis că nesancționarea — în cazul soluțiilor pronunțate ca urmare a aplicării procedurii privind recunoașterea învinuirii — a unor aspecte referitoare la nelegalitatea hotărârii definitive, dintre cele cuprinse în enumerarea cazurilor de recurs în casație, creează discriminare față de părțile din procesele penale soluționate potrivit procedurii de drept comun. Reprezentantul Ministerului Public apreciază însă că nu toate părțile din toate dosarele sunt în aceeași situație juridică. Pe de altă parte, în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției, partea civilă și partea responsabilă

civilmente nu sunt puse în situația de a nu avea acces la recursul în casație prin voința exclusivă a inculpatului, întrucât raportul de drept penal este soluționat printr-un acord încheiat între procuror și inculpat, care este avizat de procurorul ierarhic superior. Este adevărat că pot exista cauze în care un coautor să urmeze procedura obișnuită de judecată, iar alt coautor să încheie un acord, caz în care acesta din urmă nu va avea acces la calea extraordinară de atac a recursului în casație, după cum nici partea civilă nu va putea formula recurs cu privire la inculpatul care a încheiat respectivul acord. Consideră că deosebirea de tratament juridic urmărește un scop legitim și păstrează un raport de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere, întrucât prevederile acordului sunt supuse verificării în două grade de jurisdicție. Totodată, un inculpat care încheie un acord de recunoaștere a vinovăției acceptă toate elementele care ar putea constitui cazuri de recurs în casație. Acordul nu conține mențiuni exprese cu privire la instanța competentă, dar un inculpat asistat de apărător poate să își dea seama cu ușurință că încheie acordul cu un procuror de un nivel inferior instanței în fața căreia consideră că trebuie să fie judecat. Prin urmare, în eventualitatea în care ar exista recurs în casație cu privire la acordul de recunoaștere a vinovăției, instanța de recurs ar fi chemată să verifice exclusiv elemente asupra cărora inculpatul a consimțit prin acordul încheiat cu procurorul.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea nr. 400/RC din 10 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 589/180/2016, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Adrian Movilă cu ocazia verificării admisibilității în principiu a unei cereri de recurs în casație.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală — care interzic inculpatului atacarea cu recurs în casație a hotărârii pronunțate ca urmare a admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției — încalcă egalitatea în drepturi și accesul liber la justiție. Consideră că prevederile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală nu au fost corelate cu modificările legislative intervenite ulterior publicării Deciziei nr. 235 din 7 aprilie 2015, prin care Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 488 din Codul de procedură penală, precum și soluția legislativă cuprinsă în art. 484 alin. (2) din Codul de procedură penală, care exclude persoana vătămată, partea civilă și partea responsabilă civilmente de la audierea în fața instanței de fond, sunt neconstituționale. Astfel, arată că textul inițial al art. 488 alin. (2) din Codul de procedură penală prevedea că: „*Împotriva sentinței prin care acordul de recunoaștere a fost admis, se poate declara apel numai cu privire la felul și cuantumul pedepsei ori la forma de executare a acesteia*”. Așadar, în condițiile în care, în materia acordului de recunoaștere a vinovăției, apelul putea viza doar reindividualizarea pedepsei, legiuitorul a hotărât să excludă — prin dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală — de la calea de atac a recursului în casație hotărârile

pronunțate ca urmare a admiterii unui astfel de acord. Ulterior admiterii excepției de neconstituționalitate care a format obiectul Deciziei Curții Constituționale nr. 235 din 7 aprilie 2015, textul art. 488 alin. (2) din Codul de procedură penală a fost însă modificat, prin art. II pct. 124 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 [pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară], în sensul că sentințele pronunțate cu privire la un acord de recunoaștere a vinovăției pot fi atacate cu apel în condițiile art. 409 din Codul de procedură penală, adică în condițiile generale de declarare a apelului. Având în vedere că apelul formulat în speță a vizat nelegalitatea sentinței penale, autorul excepției consideră că, prin necorelarea normelor mai sus menționate, se încalcă liberul acces la justiție și egalitatea cetățenilor în fața legii, în măsura în care alte persoane, aflate în situații similare, se pot folosi de calea de atac a recursului în casație pentru a îndrepta aspectele privind nelegalitatea unor hotărâri penale definitive.

7. Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală apreciază că, raportat la jurisprudența constantă și neechivocă a Curții Constituționale în materia criticilor ce au vizat încălcarea — prin modul în care sunt reglementate căile de atac — accesului liber la justiție și a dreptului la un proces echitabil, excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens arată că limitarea sferei hotărârilor împotriva cărora se poate exercita recursul în casație nu vine în contradicție cu dispozițiile constituționale invocate de autorul excepției. Astfel, în scopul de a răspunde cerințelor jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și de a se conforma prevederilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale cu privire la asigurarea celerității procesului penal prin desfășurarea acestuia într-un termen rezonabil, legiuitorul român a reconfigurat sistemul căilor de atac, reducând numărul gradelor de jurisdicție. În acest context, noua legislație procesual penală prevede o singură cale de atac ordinară, și anume apelul, recursul devenind o cale extraordinară de atac — sub denumirea de recurs în casație —, ce poate fi exercitată doar în cazuri excepționale, anume prevăzute de lege, și numai pentru motive de nelegalitate, așa cum reiese și din Expunerea de motive la proiectul noului Cod de procedură penală. Recursul în casație urmărește asigurarea unei practici unitare la nivelul întregii țări. Prin intermediul acestei căi extraordinare de atac — de competența Înaltei Curți de Casație și Justiție — este analizată conformitatea unor hotărâri definitive cu regulile de drept, prin raportare la cazurile de casare expres și limitativ prevăzute de lege. În Codul de procedură penală sunt prevăzute expres hotărârile ce pot fi atacate pe calea recursului în casație, precum și cele care nu sunt supuse acestei căi extraordinare de atac. Față de specificul acesteia, legea impune condiții stricte cu privire la termenul de declarare, la cuprinsul cererii de recurs în casație și la titularii căii de atac, în scopul asigurării unei rigori și discipline procesuale și al evitării introducerii, în mod abuziv, a unor recursuri care nu se încadrează în motivele prevăzute de lege. Cazurile în care se poate exercita recursul în casație vizează exclusiv legalitatea hotărârii iar nu chestiuni de fapt, putând constitui temei al casării hotărârii, doar dacă nu au fost invocate pe calea apelului sau în cursul judecării apelului ori dacă, deși au fost invocate, au fost respinse sau instanța a omis să se pronunțe asupra lor. Constatarea neconstituționalității unui text de lege pentru considerente ce țin de încălcarea egalității în fața legii, a accesului liber la justiție și a dreptului la un proces echitabil ar presupune fie că părților nu li se recunoaște un grad de jurisdicție în condițiile impuse de tratatele internaționale, fie că, pentru persoane aflate în aceeași situație, se prevăd condiții diferite de declarare și examinare a căii de atac, fie că textele invocate limitează dreptul la apărare. Liberul acces la justiție, consacrat de art. 21 din Constituție, semnifică faptul că orice persoană poate sesiza instanțele judecătorești în cazul în care consideră că drepturile, libertățile sau interesele sale legitime

au fost încălcate, iar nu faptul că acest acces nu poate fi supus niciunei condiționări, competența de a stabili regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești revenind legiuitorului. Pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța în fața căreia este adusă cauza să se bucure de jurisdicție deplină, adică instanța trebuie să fie competentă să analizeze atât aspectele de fapt, cât și pe cele de drept ale cauzei. Dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală sunt, așadar, în acord cu prevederile care reglementează accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil — cuprinse în art. 21 din Constituție — și, implicit, cu prevederile art. 16 din Legea fundamentală, întrucât recursul în casație se poate exercita numai în anumite cazuri, strict și limitativ prevăzute de legiuitor, având în vedere caracterul acestuia de cale extraordinară de atac, și nu împiedică părțile interesate de a apela la instanțele judecătorești, de a fi apărute, de a promova căile de atac ordinare prevăzute de lege și de a se prevala de garanțiile procesuale care condiționează dreptul la un proces echitabil. Posibilitatea exercitării căii de atac extraordinare reprezintă o garanție în plus a eliminării „pericolului neîndreptării erorilor judiciare”, în concordanță cu imperativele dreptului la un proces echitabil, iar nu o încălcare a acestui drept.

8. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este, în principal, inadmisibilă, întrucât autorul excepției nu critică dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală pentru ceea ce conțin, ci pentru ceea ce nu conțin, respectiv solicită extinderea cazurilor în care se poate declara recurs în casație, urmărind, practic, o completare a textului. În subsidiar, opinează că excepția este neîntemeiată. Legiuitorul infraconstituțional, când a reglementat recursul în casație, a avut în vedere atât nevoia de a îndrepta hotărârile definitive care sunt nelegale, cât și necesitatea de a asigura stabilitatea circuitului juridic. De aceea, s-a impus o limitare atât a cazurilor care pot constitui temei pentru declararea unui recurs în casație, cât și a sferei persoanelor care pot invoca aceste cazuri, din perspectiva interesului procesual. Dispozițiile de lege criticate sunt în acord cu prevederile art. 21 din Constituție, câtă vreme acestea nu împiedică părțile interesate să apeleze la o instanță de judecată care să se bucure de jurisdicție deplină — adică să analizeze cauza atât în ceea ce privește aspectele de fapt, cât și cele de drept — și nici nu limitează dreptul acestora de a fi apărute, de a promova căile ordinare de atac prevăzute de lege și în condițiile prevăzute de aceasta, putând să se prevala de toate garanțiile specifice unui proces echitabil. Potrivit art. 129 din Constituție, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești în condițiile legii, motiv pentru care dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală — prin care sunt exceptate de la calea de atac a recursului în casație hotărârile pronunțate ca urmare a admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției — sunt conforme cu prevederile constituționale invocate de autorul excepției. Astfel, în jurisprudența Curții Constituționale s-a reținut că accesul liber la justiție nu înseamnă accesul la toate structurile judecătorești și la toate gradele de jurisdicție. Acest drept poate fi supus unor condiționări de fond și formă, iar existența uneia ori a mai multor căi de atac nu este impusă, pentru toate cazurile, nici de Constituție și nici de vreun tratat internațional la care România este parte (Decizia Curții Constituționale nr. 506 din 5 decembrie 2013). Totodată, invocă și considerentele Deciziei Constituționale nr. 879 din 15 decembrie 2015, prin care a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură penală.

10. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală sunt constituționale. Astfel, arată că nu este contrară principiului

egalității în drepturi instituirea unor reguli speciale, inclusiv în ceea ce privește restrângerea cazurilor în care pot fi promovate căile extraordinare de atac, respectiv cea a recursului în casație, atât timp cât ele asigură egalitatea juridică a cetățenilor în utilizarea lor. În acest sens, prin deciziile nr. 525 din 7 iulie 2015 și nr. 879 din 15 decembrie 2015, Curtea a statuat că recursul a devenit o cale extraordinară de atac, denumită recurs în casație, ce are ca scop controlul legalității hotărârilor judecătorești definitive. Soluționarea recursului în casație este de competența Înaltei Curți de Casație și Justiție. Spre deosebire de contestația în anulare, care vizează îndreptarea erorilor de judecată, finalitatea recursului în casație este aceea de a înlătura erorile de drept comise de curțile de apel, ca instanțe de apel, prin raportare la cazuri de casare expres și limitativ prevăzute de lege.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală, introduse prin prevederile art. 102 pct. 264 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. Dispozițiile de lege criticate au următorul cuprins: „*Nu pot fi atacate cu recurs în casație: [...] g) hotărârile pronunțate ca urmare a admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției*”.

14. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi și ale art. 21 privind accesul liber la justiție.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că — așa cum a reținut în jurisprudența sa (Decizia nr. 540 din 12 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 841 din 24 octombrie 2016, paragrafele 16—20, și Decizia nr. 651 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1000 din 18 decembrie 2017, paragrafele 22—24) — în reglementarea anterioară, începând cu Codul de procedură penală din 1936, recursul a constituit o cale de atac ordinară, iar nu extraordinară, determinând verificarea legalității și temeiniciei hotărârii atacate, pentru o serie de motive expres prevăzute de lege. În noua reglementare însă, recursul în casație a devenit o cale extraordinară de atac, de anulare, dată în competența exclusivă a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Noul Cod de procedură penală a revenit la sistemul clasic al dublului grad de jurisdicție, constând în fond și apel, astfel că în recurs nu se rejudecă litigiul, respectiv fondul cauzei, ci se apreciază dacă hotărârea dată corespunde sau nu legii. Recursul în casație reprezintă, așadar, un mijloc de a repara ilegalitățile și nu are drept obiect rezolvarea unei cauze penale, ci sancționarea hotărârilor necorespunzătoare, cu scopul de a asigura respectarea legii, recursul având și un rol subsidiar în uniformizarea jurisprudenței. Întrucât recursul în casație nu are ca finalitate remedierea unei greșite aprecieri a faptelor și a unei inexacte sau insuficiente stabiliri a adevărului printr-o urmărire penală incompletă sau o cercetare judecătorească nesatisfăcătoare, instanța de casare

nu judecă procesul propriu-zis, ci judecă exclusiv dacă hotărârea atacată este corespunzătoare din punct de vedere al dreptului, adică dacă aceasta este conformă cu regulile de drept aplicabile. Astfel, spre deosebire de contestația în anulare — care vizează îndreptarea erorilor de procedură — și de revizuire — cale de atac ce urmărește eliminarea erorilor de judecată —, recursul în casație are ca obiect verificarea conformității hotărârii atacate cu normele juridice aplicabile, în scopul îndreptării erorilor de drept.

16. Motivele de recurs în casație, potrivit noii reglementări, se limitează la cele prevăzute de art. 438 alin. (1) din Codul de procedură penală, și anume: nerespectarea dispozițiilor privind competența după materie sau după calitatea persoanei, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente; condamnarea inculpatului pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală; încetarea în mod greșit a procesului penal; lipsa constatării sau constatarea greșită a grațierii pedepsei aplicate inculpatului și aplicarea de pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege. Cu excepția primului caz de casare — necompetența instanței —, care se referă la încălcarea unor norme de procedură, celelalte motive de recurs au în vedere încălcări ale legii penale. În temeiul dispozițiilor art. 436 alin. (1) din Codul de procedură penală, persoanele care pot formula cerere de recurs în casație sunt: procurorul, inculpatul, partea civilă și partea responsabilă civilmente, în condițiile prevăzute de lege.

17. Referitor la obiectul acestei căi extraordinare de atac, pot fi atacate cu recurs în casație numai hotărâri penale definitive prin care s-a soluționat fondul cauzelor. Potrivit soluțiilor de la judecata recursului în casație prevăzute de art. 448 din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție, admitând recursul în casație, casează hotărârea atacată și, după caz, în funcție de motivul invocat, desființează și hotărârea primei instanțe, dacă se constată aceleași încălcări de lege ca în decizia recurată, sau poate dispune rejudecarea de către instanța competentă material sau după calitatea persoanei, fiind evident că, și în această din urmă situație, sentința dată cu încălcarea normelor privind competența după materie sau după calitatea persoanei este desființată în recurs. Așadar, pe calea recursului în casație se asigură verificarea legalității unor hotărâri penale definitive — prin raportare la cazurile de casare expres și limitativ prevăzute de lege —, ca garanție a efectivității principiului legalității procesului penal.

18. În ceea ce privește acordul de recunoaștere a vinovăției — reglementat de dispozițiile art. 478—488 din Codul de procedură penală —, așa cum a reținut Curtea în jurisprudența sa, acesta reprezintă o instituție de drept procesual penal nouă în legislația românească, prin a cărei introducere, legiuitorul a dorit — conform expunerii de motive care însoțește Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală — o schimbare radicală a procesului penal român, chiar dacă aplicabilitatea sa este limitată la acele infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau pedeapsa închisorii de cel mult 15 ani. Acordul de recunoaștere a vinovăției permite inculpatului să participe la stabilirea pedepsei, prin negocierea cu procurorul a condițiilor acestui acord, scopul încheierii lui fiind soluționarea cu celeritate a procesului penal, într-un termen optim și previzibil. Din acest punct de vedere, conform aceleiași expuneri de motive, judecata infracțiunilor pe baza acordului de recunoaștere a vinovăției — la fel ca și judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală (procedura privind recunoașterea învinuirii) — reprezintă o formă abreviată a judecății privind anumite infracțiuni, de natură a responsabiliza părțile din proces (Decizia nr. 235 din 7 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 364 din 26 mai 2015, paragraful 26).

19. Astfel, potrivit prevederilor art. 479 din Codul de procedură penală — modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 [pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I,

nr. 389 din data de 23 mai 2016] —, acordul de recunoaștere a vinovăției are ca obiect recunoașterea comiterii faptei și acceptarea încadrării juridice pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală și privește felul și cuantumul pedepsei, precum și forma de executare a acesteia, respectiv felul măsurii educative ori, după caz, soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei. Din logica acestei proceduri speciale, Curtea a reținut, prin Decizia nr. 235 din 7 aprilie 2015, mai sus citată, că intenția legiuitorului a fost aceea de a spori celeritatea procesului penal, prin înlocuirea unei părți importante a acestuia cu un acord încheiat între procuror și inculpat, prin care acesta din urmă își recunoaște vinovăția, acceptă încadrarea juridică și participă la stabilirea pedepsei, atunci când, din probele administrate, rezultă că există suficiente date cu privire la existența faptei pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală și cu privire la vinovăția inculpatului, conform prevederilor art. 480 alin. (2) din Codul de procedură penală (paragraful 42). Inculpatul beneficiază, în temeiul dispozițiilor art. 480 alin. (4) din Codul de procedură penală, de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei amenzii, iar pentru inculpații minori se ține seama de aceste aspecte la alegerea măsurii educative, în cazul măsurilor educative privative de libertate, limitele perioadelor pe care se dispun aceste măsuri, prevăzute de lege, reducându-se cu o treime.

20. În prezenta cauză, autorul excepției susține, în esență, că dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală, care exclud posibilitatea atacării cu recurs în casație a hotărârilor pronunțate ca urmare a admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției, încalcă prevederile constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi și ale art. 21 privind accesul liber la justiție.

21. Curtea observă că, potrivit textului inițial al art. 488 alin. (2) din Codul de procedură penală — care prevedea că: „*Împotriva sentinței prin care acordul de recunoaștere a fost admis, se poate declara apel numai cu privire la felul și cuantumul pedepsei ori la forma de executare a acesteia*” —, apelul viza numai reindividualizarea pedepsei, ceea ce înseamnă că recursul în casație ar fi fost, oricum, inadmisibil față de prevederile art. 438 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală.

22. Prin Decizia nr. 235 din 7 aprilie 2015, mai sus citată, Curtea Constituțională a admis însă excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 488 din Codul de procedură penală, precum și soluția legislativă cuprinsă în art. 484 alin. (2) din Codul de procedură penală, care exclude persoana vătămată, partea civilă și partea responsabilă civilmente de la audierea în fața instanței de fond, sunt neconstituționale. În acest sens, Curtea a reținut, prin decizia mai sus menționată, că procesul penal este guvernat de principiul legalității, prevăzut de dispozițiile art. 2 din Codul de procedură penală, care presupune ca întreaga sa desfășurare să aibă loc potrivit dispozițiilor legale. Așa fiind, și acordul de recunoaștere a vinovăției trebuie să respecte normele procesuale penale — în general — și dispozițiile legale care îl reglementează, în special. Astfel, nerespectarea condițiilor încheierii acestuia (art. 478—482 din Codul de procedură penală) atrage nulitatea sa, la care se adaugă cel puțin cauzele de nulitate absolută limitativ enumerate în prevederile art. 281 alin. (1) din Codul de procedură penală — printre care se numără și nerespectarea dispozițiilor legale privind competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente (paragraful 53). Curtea a constatat că limitarea motivelor de apel împotriva soluției instanței de fond prin care aceasta admite acordul de recunoaștere a vinovăției la cele referitoare la felul și cuantumul pedepsei și forma de executare a acesteia este de natură a acoperi, *ex lege*, orice alte vicii ce pot constitui temei al nulității absolute sau relative a acordului. Rămân, astfel, nesancționate aspecte precum

nelegalitatea încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, nelegalitatea sentinței de admitere a acordului de recunoaștere a vinovăției, lipsa competenței materiale a instanței de fond care a admis acordul, vicierea consimțământului persoanei care a încheiat acordul de recunoaștere a vinovăției sau nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la soluționarea laturii civile (paragraful 55).

23. Ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 235 din 7 aprilie 2015, citată anterior, textul art. 488 alin. (2) din Codul de procedură penală a fost modificat, prin prevederile art. II pct. 124 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, în sensul că sentința pronunțată cu privire la un acord de recunoaștere a vinovăției poate fi atacată cu apel în condițiile generale prevăzute de dispozițiile art. 409 din Codul de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.

24. În ceea ce privește configurarea căilor extraordinare de atac, Curtea observă că, în jurisprudența sa, a recunoscut legiuitorului o marjă largă de apreciere în acest domeniu. Pe de altă parte, tendința jurisprudenței recente a Curții este aceea de a stabili și dezvolta exigențe constituționale sporite în sensul asigurării unei protecții efective a drepturilor și libertăților fundamentale, integrate conținutului normativ al art. 16, art. 21 sau al art. 129 din Constituție, după caz, prin raportare la căile extraordinare de atac (Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, paragraful 20, și Decizia nr. 651 din 17 octombrie 2017, citată anterior, paragraful 20).

25. În acest sens, cu titlu exemplificativ, pot fi menționate: referitor la contestația în anulare — Decizia nr. 542 din 14 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 707 din 21 septembrie 2015, și Decizia nr. 501 din 30 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 733 din 21 septembrie 2016; referitor la revizuire — Decizia nr. 506 din 30 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 539 din 20 iulie 2015, Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016, Decizia nr. 126 din 3 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 11 martie 2016, și Decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 5 mai 2017; referitor la recurs — Decizia nr. 462 din 17 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 775 din 24 octombrie 2014, Decizia nr. 485 din 23 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 539 din 20 iulie 2015, Decizia nr. 591 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 861 din 19 noiembrie 2015, Decizia nr. 839 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016, Decizia nr. 432 din 21 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 841 din 24 octombrie 2016, Decizia nr. 540 din 12 iulie 2016, Decizia nr. 369 din 30 mai 2017 și Decizia nr. 651 din 17 octombrie 2017, mai sus citate. Prin aceste decizii, Curtea a acordat o protecție efectivă drepturilor și libertăților fundamentale în ceea ce privește contestația în anulare, revizuirea și recursul, căi extraordinare de atac, prin reevaluarea standardului de protecție pe care îl asigură prevederile art. 16 și ale art. 21 din Constituție, în sensul reducerii marjei de apreciere a legiuitorului în domeniul căilor extraordinare de atac și al sporirii garanțiilor care însoțesc accesul liber la justiție.

26. Astfel, Curtea a decis, de exemplu, că admisibilitatea în principiu a contestației în anulare și a revizuirii trebuie să se examineze de către instanță cu citarea părților, că judecata pe fond a recursului se face cu respectarea garanțiilor de contradictorialitate și oralitate ce caracterizează dreptul la un proces echitabil, că obligația reprezentării și asistării prin avocat pentru exercitarea recursului contravine accesului liber la justiție și că excluderea posibilității atacării cu recurs în casație a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanță de apel, respectiv excluderea posibilității atacării cu recurs în casație a soluțiilor pronunțate ca urmare a aplicării procedurii privind recunoașterea învinuirii sunt neconstituționale.

27. Având în vedere, pe de o parte, motivele de recurs în casație prevăzute de dispozițiile art. 438 alin. (1) din Codul de procedură penală, iar, pe de altă parte, faptul că dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală exclud posibilitatea atacării cu recurs în casație a hotărârilor pronunțate ca urmare a admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției, reiese că, într-o cauză soluționată definitiv potrivit acestei proceduri simplificate, ar putea rămâne nesancționate aspecte precum: nerespectarea, în cursul judecății, a dispozițiilor privind competența după materie sau după calitatea persoanei, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente, condamnarea inculpatului pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală, neconstatarea grațierii sau aplicarea pedepselor în alte limite decât cele prevăzute de lege.

28. Curtea constată că dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală creează, sub aspectul posibilității atacării cu recurs în casație a hotărârii prin care se soluționează fondul cauzei, o vădită inegalitate de tratament juridic între persoane aflate în situații similare, și anume părțile procesului penal, în funcție de procedura de judecată urmată de inculpat/coinculpat — cea obișnuită, respectiv cea referitoare la recunoașterea vinovăției —, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă, ceea ce atrage încălcarea prevederilor art. 16 din Constituție, care consacră egalitatea în drepturi.

29. Sub aspectul asigurării egalității cetățenilor în exercitarea drepturilor lor procesuale, inclusiv a căilor de atac, Curtea a statuat în jurisprudența sa că, în instituirea regulilor de acces al justițiabililor la aceste drepturi, legiuitorul este ținut de respectarea principiului egalității cetățenilor în fața legii. Prin urmare, instituirea unor reguli speciale în ceea ce privește căile de atac nu este contrară acestui principiu, atât timp cât ele asigură egalitatea juridică a cetățenilor în utilizarea lor. Principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. El nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, și Decizia nr. 89 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 27 martie 2003). Totodată, Curtea a statuat că prevederile art. 16 din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor (Decizia nr. 53 din 19 februarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 3 aprilie 2002, Decizia nr. 1.615 din 20 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 8 februarie 2012, Decizia nr. 323 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 467 din 29 iunie 2015, paragraful 19, Decizia nr. 540 din 12 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 841 din 24 octombrie 2016, paragraful 21, Decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 5 mai 2017, paragraful 23, Decizia nr. 18 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 312 din 2 mai 2017, paragraful 23, și Decizia nr. 651 din 17 octombrie 2017, citată anterior, paragraful 28).

30. De asemenea, Curtea Constituțională — făcând referire la jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (hotărârile din 23 iulie 1968, 13 iunie 1979, 28 noiembrie 1984, 28 mai 1985, 16 septembrie 1996, 18 februarie 1999 și, respectiv, 6 iulie 2004, pronunțate în cauzele „Aspecte privind regimul lingvistic în școlile belgiene” împotriva Belgiei, paragraful 10, *Marckx împotriva Belgiei*, paragraful 33, *Rasmussen împotriva Danemarcei*, paragrafele 35, 38 și 40,

Abdulaziz, Cabales și Balkandali împotriva Regatului Unit, paragraful 72, *Gaygusuz împotriva Austriei*, paragraful 42, *Larkos împotriva Cipru*, paragraful 29, și, respectiv, *Bocancea și alții împotriva Moldovei*, paragraful 24) — a reținut că o deosebire de tratament juridic este discriminatorie atunci când nu este justificată în mod obiectiv și rezonabil, ceea ce înseamnă că nu urmărește un scop legitim sau nu păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere (Decizia nr. 270 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 420 din 12 iunie 2015, paragraful 25, și Decizia nr. 368 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, paragraful 25).

31. Curtea observă că hotărârile pronunțate ca urmare a admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției — ca și hotărârile penale definitive date în procedura de drept comun — dezleagă fondul cauzei și statuează asupra existenței faptei penale și asupra vinovăției inculpatului, rezolvând acțiunea penală. Cu toate acestea, hotărârile pronunțate ca urmare a admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției au, sub aspectul posibilității de a fi atacate cu recurs în casație, un regim juridic diferit de cel al hotărârilor penale definitive pronunțate în procedura obișnuită, în sensul că primele nu pot fi atacate cu recurs în casație, în timp ce împotriva celor din urmă poate fi exercitată această cale extraordinară de atac. Astfel, dispozițiile de lege criticate creează, sub aspectul posibilității de a formula recurs în casație, un tratament juridic diferit pentru părțile procesului penal, în funcție de procedura de judecată urmată — cea obișnuită sau cea privind recunoașterea vinovăției —, în condițiile în care recursul în casație reprezintă mijlocul prin care se repară nelegalitățile, având ca obiect verificarea conformității hotărârilor penale definitive — care soluționează fondul cauzelor — cu regulile de drept aplicabile, în scopul respectării legislației și al uniformizării jurisprudenței. Instanța de casare judecă exclusiv dacă hotărârea atacată este corespunzătoare din punctul de vedere al dreptului, prin instituirea căii extraordinare de atac a recursului în casație, acordându-se, astfel, prioritate principiului legalității în raport cu principiul autorității de lucru judecat.

32. Așadar, din perspectiva interesului de a cere și de a obține îndreptarea erorilor de drept comise la soluționarea apelului, persoane care se află în situații similare, și anume părțile din cauze în care judecata pe fond a fost finalizată cu soluții definitive — de condamnare, renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei — date cu încălcarea legii au parte de un tratament juridic diferit în ceea ce privește posibilitatea de a formula recurs în casație, în funcție de încheierea sau nu de către inculpat a unui acord de recunoaștere a vinovăției. Mai mult, este posibil ca unii dintre coinculpați să fie judecați după procedura aferentă încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției, iar ceilalți potrivit procedurii de drept comun. Într-o atare situație, în ipoteza existenței — cu privire la toți inculpații — a unuia sau a mai multora dintre cazurile prevăzute de dispozițiile art. 438 alin. (1) din Codul de procedură penală, recursul în casație poate fi declarat numai de către acei coinculpați care au fost judecați după procedura obișnuită. Astfel, dacă, de exemplu, tuturor coinculpaților li se aplică pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege, aceia care au optat pentru încheierea unui acord de recunoaștere a vinovăției vor executa pedepse nelegale aplicate, în timp ce restul coinculpaților au la dispoziție mijlocul procesual prin care se poate remedia această nelegalitate, și anume calea extraordinară de atac a recursului în casație. Prin urmare, dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală creează, cu privire la persoane aflate în situații similare, o vădită inegalitate de tratament sub aspectul recunoașterii liberului acces la justiție, în componenta sa referitoare la dreptul la un proces echitabil, această inegalitate nefiind justificată în mod obiectiv și rezonabil, astfel că dispozițiile de lege criticate aduc atingere prevederilor constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi și ale art. 21 privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil.

33. Așa cum a statuat Curtea în jurisprudența sa, liberul acces la justiție presupune accesul la mijloacele procedurale prin care justiția se înfăptuiește. Este adevărat că regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești sunt de competență exclusivă a legiuitorului, așa cum rezultă din prevederile art. 126 alin. (2) din Constituție — potrivit căruia „*Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*” — și din cele ale art. 129 din Legea fundamentală, în conformitate cu care „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”. Astfel, principiul liberului acces la justiție presupune posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a utiliza aceste proceduri în formele și în modalitățile instituite de lege, însă cu respectarea regulii consacrate de art. 21 alin. (2) din Constituție, potrivit căreia nicio lege nu poate îngredi accesul la justiție, ceea ce semnifică faptul că legiuitorul nu poate exclude de la exercițiul drepturilor procesuale pe care le-a instituit nicio categorie sau grup social (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, Decizia nr. 540 din 12 iulie 2016, paragraful 22, Decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, paragraful 24, și Decizia nr. 18 din 17 ianuarie 2017, paragraful 24, decizii citate anterior).

34. Prin urmare, din moment ce legiuitorul a reglementat calea de atac a recursului în casație, acesta trebuie să asigure egalitatea juridică a cetățenilor în utilizarea acestei căi de atac, chiar dacă este una extraordinară (Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, paragraful 28, și Decizia nr. 651 din 17 octombrie 2017, paragraful 33, decizii citate anterior). Legiuitorul poate institui un tratament juridic diferit pentru exercitarea recursului în casație, reglementând anumite situații în care nu se poate formula această cale de atac, însă tratamentul diferențiat nu poate fi doar expresia aprecierii legiuitorului, ci trebuie să se justifice în mod obiectiv și rezonabil, în respectul principiului egalității în drepturi.

35. De asemenea, în ceea ce privește rolul procurorului în cadrul procesului penal, Curtea observă că, potrivit prevederilor art. 131 din Constituție, în activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor, exercitându-și atribuțiile prin procurori constituiți în parchete. Astfel, în temeiul dispozițiilor art. 62 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 13 septembrie 2005), procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiilor legalității, imparțialității și controlului ierarhic, iar, în baza prevederilor art. 67 din același act normativ, procurorul participă la ședințele de judecată, în condițiile legii. În acest sens, dispozițiile art. 55 alin. (3) lit. f) din Codul de procedură penală prevăd atribuția procurorului de a formula și exercita, în cadrul procesului penal,

contestațiile și căile de atac prevăzute de lege împotriva hotărârilor judecătorești. Așadar, pornind de la scopul reglementării instituției recursului în casație, și anume îndreptarea erorilor de drept survenite, în soluționarea apelului, prin hotărâri penale definitive care rezolvă fondul cauzei — raportat la cazurile de casare expres și limitativ prevăzute de lege —, precum și de la rolul procurorului, care, așa cum a reținut instanța de contencios constituțional în jurisprudența sa, acționează ca apărător al intereselor generale ale societății, dar și ale părților din proces, în spiritul legalității (Decizia nr. 983 din 8 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 551 din 5 august 2010, Decizia nr. 641 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 5 decembrie 2014, paragraful 51, Decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, paragraful 25, și Decizia nr. 18 din 17 ianuarie 2017, paragraful 25, decizii citate anterior), Curtea reține că exigențele art. 131 din Constituție impun legiuitorului să asigure posibilitatea exercitării căii extraordinare de atac a recursului în casație de către procurorul care participă la ședința de judecată, inclusiv în ceea ce privește hotărârile penale definitive pronunțate ca urmare a admiterii unui acord de recunoaștere a vinovăției, chiar dacă un astfel de acord se încheie, potrivit dispozițiilor art. 478 din Codul de procedură penală, între inculpat și procurorul care supraveghează sau efectuează urmărirea penală, cu avizul procurorului ierarhic superior.

36. Având în vedere cele mai sus arătate, Curtea constată că dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală, care exclud posibilitatea atacării cu recurs în casație a hotărârilor pronunțate ca urmare a admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției, încalcă prevederile constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, ale art. 21 privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, precum și ale art. 131 referitor la rolul Ministerului Public, întrucât, pe de o parte, creează pentru părți o vădită inegalitate de tratament prin împiedicarea accesului la justiție în situația soluționării apelului prin pronunțarea unei hotărâri definitive nelegale în cadrul procedurii privind admiterea acordului de recunoaștere a vinovăției, iar, pe de altă parte, lipsesc procurorul de pârghiile necesare exercitării rolului său specific în cadrul fazei de judecată a procesului penal. Astfel, în cazul în care normele de procedură penală și/sau de drept penal substanțial — avute în vedere de dispozițiile art. 438 alin. (1) din Codul de procedură penală cu privire la reglementarea cazurilor de casare — sunt încălcate, trebuie să se asigure atât părții interesate, cât și procurorului posibilitatea de a cere și obține restabilirea legalității, prin casarea hotărârii definitive nelegale pronunțate ca urmare a admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției.

37. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Adrian Movilă în Dosarul nr. 589/180/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și constată că dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale. Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 20 septembrie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

pentru completarea art. 159 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

În vederea consolidării rolului statului în autorizarea, supravegherea și controlul activității instituțiilor din domeniul sanitar, în acord cu prioritățile Guvernului de reformă în domeniul sănătății, ținând cont de faptul că un număr semnificativ de unități sanitare au fost acreditate, începând cu anul 2013, pe o perioadă de 5 ani,

în considerarea faptului că un număr de aproximativ 57 de unități sanitare din totalul de 74 acreditate își vor pierde acreditarea inițială, având în vedere că la finalul acestui an expiră termenul prevăzut de lege,

având în vedere faptul că, potrivit Directivei 2004/23/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind stabilirea standardelor de calitate și securitate pentru donarea, obținerea, controlul, prelucrarea, conservarea, stocarea și distribuirea țesuturilor și a celulelor umane, activitățile de transplant pot fi efectuate numai în unități acreditate de autoritatea competentă națională, respectiv Agenția Națională de Transplant,

reținându-se necesitatea stabilirii cadrului legal în vederea asigurării continuității activității de transplant, astfel încât unitățile sanitare să nu fie în situația de a suspenda activitatea de transplant, caz în care va fi perturbată grav asistența medicală a pacienților care au nevoie de aceste intervenții,

ținând cont că prin această măsură se urmărește protejarea sănătății publice în scopul reducerii/evitării situațiilor cauzate de procesul de reevaluare/reacreditare,

având în vedere faptul că neadoptarea acestei măsuri și a reglementărilor de implementare prin ordonanță de urgență ar genera disfuncționalități majore cu efecte negative asupra stării de sănătate a populației, precum și faptul că poate fi afectat sistemul național de sănătate publică,

având în vedere faptul că dreptul la sănătate este garantat prin Constituție, iar România și-a asumat prin Tratatul de aderare la Uniunea Europeană obligații în materia garantării vieții, sănătății și siguranței pacientului,

în considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul general public, respectiv asigurarea sănătății populației, a căror reglementare nu poate fi amânată,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. I. — După alineatul (2) al articolului 159 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 652 din 28 august 2015, cu modificările și completările ulterioare, se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazuri temeinic justificate de către unitatea sanitară, în urma evaluării în vederea acreditării și în măsura în care criteriile de acreditare nu sunt în integralitate îndeplinite de către unitățile sanitare, Agenția Națională de Transplant poate acredita, conform legii, o unitate sanitară pentru activitatea de bancă și utilizator de țesuturi, în baza prezentării de către aceasta a unui plan de conformare cu responsabilități și termene de implementare precis specificate.”

Art. II. — În vederea asigurării continuității activităților de transplant, Agenția Națională de Transplant poate acorda, la cerere, unităților sanitare a căror acreditare a expirat sau urmează să expire până la sfârșitul anului 2018 acreditarea temporară, pentru o perioadă de 6 luni, până la finalizarea procedurilor de evaluare în vederea reacreditării, sub rezerva depunerii documentelor care fac dovada îndeplinirii criteriilor de acreditare, conform art. 5 alin. (3) lit. a)—c) din Ordinul ministrului sănătății nr. 1.527/2014 privind normele metodologice de aplicare a titlului VI „Efectuarea prelevării și transplantului de organe, țesuturi și celule de origine umană în scop terapeutic” din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu completările ulterioare.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

p. Ministrul sănătății,
Cristian Vasile Grasu,
secretar de stat

Viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale
și administrației publice,

Paul Stănescu
p. Ministrul apărării naționale,
Nicolae Nasta,
secretar de stat

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

Nr. 1.583 din 15 octombrie 2018

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE

ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Nr. 6.119 din 1 noiembrie 2018

ORDIN

**pentru modificarea alin. (4) al art. 22 din reglementarea tehnică
„Normativ privind prevenirea și combaterea înzăpezirii drumurilor publice”,
indicativ AND 525-2013, aprobată prin Ordinul ministrului delegat pentru proiecte de infrastructură
de interes național și investiții străine și al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale
și administrației publice, nr. 289/2.170/2013**

Având în vedere prevederile art. 21 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 21/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 12 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 51/2018 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, cu modificările și ulterioare,

ministrul transporturilor și viceprim-ministrul, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, emit următorul ordin:

Art. I. — Alineatul (4) al articolului 22 din reglementarea tehnică „Normativ privind prevenirea și combaterea înzăpezirii drumurilor publice”, indicativ AND 525-2013, aprobată prin Ordinul ministrului delegat pentru proiecte de infrastructură de interes național și investiții străine și al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, nr. 289/2.170/2013, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 395 din 1 iulie 2013, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) În iarna 2018—2019 se poate acționa, ca variantă alternativă, cu nisip în loc de clorură de calciu, pentru prevenirea și combaterea poleiului și înzăpezirii drumurilor naționale și pentru protejarea rețelei de la acțiunea de distrugere a acestora, doar pe drumurile naționale în rampe și pante aflate în administrarea Ministerului Transporturilor, prin Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A. Nu se acționează cu nisip în loc de clorură de calciu pe sectoarele de

autostradă. Condițiile de acționare, precum și tehnologia de aplicare, inclusiv cantitățile de materiale, se stabilesc prin decizie a directorului general al Companiei Naționale de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A., astfel încât traficul pe drumurile naționale și autostrăzi să se desfășoare în condiții de siguranță, iar sistemul rutier, inclusiv dispozitivele de colectare și evacuare a apelor pluviale, să fie exploatat în siguranță și să își păstreze caracteristicile tehnice și funcționale existente, fără să sufere degradări în urma acționării cu materialele utilizate.”

Art. II. — Prevederile prezentului ordin se aplică numai în iarna 2018—2019, pe drumurile naționale aflate în administrarea Ministerului Transporturilor, prin Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A., iar pentru administratorii de drumuri județene și drumuri comunale sunt orientative, cu rol de recomandare.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul transporturilor,
Lucian Șova

Viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale
și administrației publice,
Paul Stănescu

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 64

din 1 octombrie 2018

Dosar nr. 1.648/1/2018

Iulia Cristina Tarcea	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Corina-Alina Corbu	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Pușcașiu	— judecător la Secția I civilă
Paula C. Pantea	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Paraschiv	— judecător la Secția I civilă
Nina Ecaterina Grigoraș	— judecător la Secția I civilă
Aurelia Rusu	— judecător la Secția I civilă
Marian Budă	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Florica Voicu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mariana Constantinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Angelica Denisa Stănișor	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Decebal Constantin Vlad	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Maria Ilie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept investit cu soluționarea Dosarului nr. 1.648/1/2018 este constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 2.644/1/2017, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, nefiind depuse puncte de vedere formulate în scris privind chestiunea de drept supusă judecării. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii.

Doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constată că nu există chestiuni prealabile, iar completul rămâne în pronunțare asupra admisibilității sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Prin Încheierea din 23 mai 2018, dată în Dosarul nr. 2.644/1/2017, Secția a II-a civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție a sesizat Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *În interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 11 și art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă, este admisibilă cererea de revizuire a unei decizii pronunțate în completul de filtru, față de sintagma „nu este supusă niciunei căi de atac”, atunci când, în urma sesizării Curții Constituționale, s-a admis excepția de neconstituționalitate a textului de lege care a stat la baza soluționării recursului, după pronunțarea hotărârii în completul de filtru, decizie care poate constitui temei de revizuire, conform textului și jurisprudenței Curții Constituționale?*

II. **Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile**

2. Potrivit dispozițiilor art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă: *„În cazul în care completul este în unanimitate de acord că recursul nu îndeplinește cerințele de formă, că motivele de casare invocate și dezvoltarea lor nu se încadrează în cele prevăzute la art. 488 sau că recursul este vădit nefondat, anulează sau, după caz, respinge recursul printr-o decizie motivată, pronunțată, fără citarea părților, care nu este supusă niciunei căi de atac. (...)”*

3. Dispozițiile art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă prevăd că: *„Revizuirea unei hotărâri pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul poate fi cerută dacă: (...)”*

11. *după ce hotărârea a devenit definitivă, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională prevederea care a făcut obiectul acelei excepții.”*

III. **Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept menționată**

4. Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Buzău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 4.782/114/2013, reclamanta, prin lichidator judiciar,

a solicitat, în contradictoriu cu pârâta, obligarea acesteia la plata sumei de 723.777,63 lei, din care 101.554 lei reprezintă contravaloarea lucrărilor executate conform unui contract de subantrepriză și facturilor fiscale emise în baza lui, precum și a sumei de 622.223,63 lei, cu titlu de daune-interese, conform art. 23 din contract.

5. Prin Sentința nr. 1.081 din 26 iunie 2014, Tribunalul Buzău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a admis acțiunea și a obligat pârâta la plata sumei de 723.777,63 lei, reprezentând contravaloare lucrări și daune-interese.

6. Împotriva acestei sentințe pârâta a declarat apel, care a fost respins ca nefondat prin Decizia nr. 148 din 10 martie 2015, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

7. Invocând în drept dispozițiile art. 488 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură civilă, pârâta a declarat recurs împotriva deciziei pronunțate în apel, solicitând casarea acesteia și trimiterea cauzei spre rejudecare Curții de Apel Ploiești.

8. Recursul a fost înaintat Înaltei Curți de Casație și Justiție, fiind repartizat aleatoriu unui complet din cadrul Secției a II-a civile.

9. Prin raportul asupra admisibilității în principiu a recursului, întocmit în temeiul art. 493 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că recursul nu este admisibil, raportat la faptul că decizia atacată este o hotărâre definitivă, nesusceptibilă a fi cenzurată în calea extraordinară de atac a recursului.

10. În cadrul punctului de vedere asupra raportului, transmis la dosar la data de 5 aprilie 2016, recurenta-pârâtă a reiterat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare (*Legea nr. 2/2013*), invocată inițial prin răspunsul la întâmpinarea formulată în cauză.

11. Prin Încheierea din 28 iunie 2016, completul de filtru a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013.

12. La aceeași dată, Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă a pronunțat Decizia nr. 1.246 din 28 iunie 2016, prin care a respins ca inadmisibil recursul declarat de pârâtă împotriva Deciziei nr. 148 din 10 martie 2015, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

13. Invocând dispozițiile art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă, recurenta-pârâtă a solicitat revizuirea Deciziei nr. 1.246 din 28 iunie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 4.782/114/2013, prin raportare la Decizia Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, prin care s-a constatat că sintagma „*precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv*” cuprinsă în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă este neconstituțională.

14. Cererea de revizuire a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă cu nr. 2.644/1/2017.

15. Cu ocazia deliberării asupra cererii de revizuire, constatând că, prin Decizia Curții Constituționale nr. 629 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 38 din 16 ianuarie 2018, s-a respins, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate invocată de revizuentă, avându-se în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 și că temeiul revizuirii îl constituie cele

două decizii, prin Încheierea din data de 20 martie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 2.644/1/2017, Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă a repus cauza pe rol pentru a pune în discuția părților necesitatea sesizării Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar apoi, la 23 mai 2018, a fost formulată sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

IV. Aspectele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

16. Prin încheierea de sesizare, completul de judecată investit cu soluționarea cererii de revizuire din cadrul Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, motivat de următoarele aspecte:

17. Sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile se formulează în cadrul unui dosar aflat în curs de judecată, respectiv Dosarul nr. 2.644/1/2017, înregistrat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă, care urmează să se pronunțe în ultimă instanță, printr-o hotărâre nesupusă niciunei căi de atac, potrivit dispozițiilor art. 513 alin. (5) raportat la art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

18. Soluționarea cauzei depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere prin adresarea întrebării preliminare, fiind pusă în discuție admisibilitatea căii de atac a revizuirii față de dispozițiile art. 509 alin. (1) pct. 11 și art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

19. Noutatea chestiunii de drept a cărei lămurire se solicită este, de asemenea, o cerință îndeplinită.

20. Chestiunea de drept asupra căreia se solicită o dezlegare de principiu nu a făcut obiectul pronunțării Înaltei Curți de Casație și Justiție într-o altă hotărâre prealabilă având acest obiect și nu este nici obiect al unui recurs în interesul legii în curs de soluționare. Mai mult, problema nu a primit o dezlegare în jurisprudența instanței supreme.

21. Această chestiune de drept a fost generată de publicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017 și a Deciziei Curții Constituționale nr. 629 din 17 octombrie 2017 în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 38 din 16 ianuarie 2018, care pot constitui temei pentru revizuire, conform art. 509 alin. (1) pct. 11 din actualul Cod de procedură civilă.

22. Chiar dacă interpretarea efectelor unor decizii ale Curții Constituționale și modalitatea de integrare a acestora în cuprinsul corpului legii din care face parte norma declarată neconstituțională au fost analizate de către Înalta Curte de Casație și Justiție în unele decizii pronunțate în cadrul competenței sale de unificare a practicii judiciare, chestiunea de drept ce constituie obiectul sesizării de față este diferită.

23. În consecință, s-a apreciat ca fiind admisibilă sesizarea formulată, chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită având un mare potențial de practică neunitară, care poate fi uniformizată pe această cale.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

24. Potrivit celor arătate prin încheierea de sesizare, revizuenta a susținut necesitatea sesizării în vederea lămuririi admisibilității căii de atac a revizuirii, în timp ce intimata a arătat că nu este necesară sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, deoarece dispozițiile art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă nu lasă loc de interpretare.

25. După comunicarea raportului, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au formulat puncte de vedere cu privire la chestiunea de drept.

VI. Punctul de vedere al titularului sesizării cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

26. Completul de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă a arătat că prin Decizia Curții Constituționale nr. 866 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016, s-a admis excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că sintagma „*pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul*” din cuprinsul dispozițiilor art. 509 alin. (1) din Codul de procedură civilă este neconstituțională cu referire la motivul de revizuire prevăzut la pct. 11 din cuprinsul acestora.

27. Hotărârea ce formează obiectul revizuirii de față, respectiv Decizia nr. 1.246 din 28 iunie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă, a fost pronunțată în procedura de filtrare a recursurilor, în condițiile dispozițiilor art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă, recursul fiind respins printr-o decizie, care, potrivit textului, nu este supusă niciunei căi de atac.

28. La același termen la care a fost pronunțată decizia atacată cu revizuire, completul de judecată a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a textului de lege care a fundamentat soluția, respectiv art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 cu privire la sintagma „*precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv*”.

29. Sesizarea cu excepția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională în Dosarul nr. 1.237D/2016, la 6 iulie 2016. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 629 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 38 din 16 ianuarie 2018, s-a respins, „*ca devenită inadmisibilă*”, excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv*”, cuprinsă în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă. În paragraful 23 din Decizia Curții Constituționale nr. 629 din 17 octombrie 2017 s-a reținut că, prin Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, s-a constatat deja caracterul neconstituțional al sintagmei respective, iar la paragraful 27 s-a reținut că excepția va fi respinsă „*ca devenită inadmisibilă*”, textul fiind declarat neconstituțional, dar că Decizia Curții Constituționale nr. 629 din 17 octombrie 2017 poate constitui motiv de revizuire, conform art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă.

30. Instanța de sesizare a arătat că deciziile Curții Constituționale produc efecte numai pentru viitor, nu și cu privire la situațiile juridice trecute sau aflate în curs de desfășurare. Cu toate acestea, în mod excepțional, deciziile Curții Constituționale prin care un text de lege a fost declarat neconstituțional își produc efectele în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate a textului de lege respectiv, care a stat la baza pronunțării soluției din acea cauză, mecanismul juridic de retractare a soluției fiind revizuirea, conform dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă. De asemenea, decizia Curții Constituționale își produce efectele și în cauzele în care Curtea Constituțională a fost sesizată anterior declarării neconstituționalității textului, iar în astfel de cauze excepția de neconstituționalitate a fost respinsă „*ca devenită inadmisibilă*”, textul neputând fi declarat neconstituțional de mai multe ori. Curtea Constituțională a reținut că o decizie prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate are efecte și pentru trecut în mod limitat, în sensul că profită autorilor acesteia, dar și autorilor aceleiași excepții, invocate anterior publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea I, în alte cauze, excepție respinsă ca devenită inadmisibilă (Decizia Curții Constituționale nr. 866 din 10 decembrie 2015). De asemenea, prin Decizia nr. 126 din 3 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 11 martie 2016, instanța de

contencios constituțional a statuat în sensul că o decizie prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate „profită, în exercitarea căii de atac a revizuirii, persoanelor care au invocat excepția de neconstituționalitate în cauze soluționate definitiv până la publicarea în Monitorul Oficial a deciziei prin care se constată neconstituționalitatea și autorilor aceleiași excepții, invocate anterior publicării deciziei Curții, în alte cauze, soluționate definitiv”. Curtea a amintit că a interpretat, pe cale jurisprudențială, „în mod extensiv dispozițiile Codului de procedură civilă din 1865 și ale Codului de procedură penală din 1968, astfel cum acestea au fost modificate și completate prin Legea nr. 177/2010, lărgindu-le practic sfera de aplicare sub aspectul hotărârilor supuse revizuirii, ținând cont de faptul că legiuitorul a reglementat calea de atac a revizuirii unei hotărâri judecătorești definitive pronunțate în cauzele în care a fost invocată și ulterior admisă o excepție de neconstituționalitate, în scopul acordării mijloacelor de apărare în vederea realizării drepturilor și intereselor părților în fața justiției”.

31. Prin sesizarea formulată se urmărește stabilirea măsurii în care este admisibilă cererea de revizuire, întemeiată pe dispozițiile art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă, a unei hotărâri pronunțate de completul de filtru, conform art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care dispozițiile care au stat la baza soluției au fost declarate neconstituționale, iar Decizia Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, care a declarat neconstituțional textul, în contextul în care părții din cauză i s-a respins *ca devenită inadmisibilă* sesizarea cu privire la excepția de neconstituționalitate a textului de lege, ca principiu, poate constitui temei pentru revizuire prin prisma dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 11 și jurisprudenței Curții Constituționale.

32. Până la abrogarea operată prin Legea nr. 177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 4 octombrie 2010, alin. (5) al art. 29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată (2), prevedea că: „*Pe perioada soluționării excepției de neconstituționalitate judecarea cauzei se suspendă.*” După abrogarea sa însă nu mai este prevăzută suspendarea judecării cauzei în cazul în care este sesizată Curtea Constituțională. Soluția s-a văzut ca un remediu pentru scurtarea procedurilor judiciare, în lumina prevederilor art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, atunci când s-a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a textului de lege care are legătură cu soluția. În acest context, judecata cauzei continuă, iar legiuitorul a creat remedii legale pentru desființarea soluției definitive sau irevocabile prin reglementarea unui nou caz de revizuire, și anume dispozițiile art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă din 1865, respectiv art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă adoptat prin Legea nr. 134/2010.

33. În Decizia Curții Constituționale nr. 404 din 15 iunie 2016 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă din 1865 s-a reținut, în paragraful 23, că „revizuirea întemeiată pe dispozițiile art. 322 din Codul de procedură civilă din 1865 sau art. 509 din Codul de procedură civilă poate fi exercitată de cel căruia i s-a admis excepția și de cel căruia excepția i-a fost respinsă ca devenită inadmisibilă, fără a face distincție că hotărârea a cărei revizuire se cere vizează sau nu fondul. În cadrul procesului judiciar, excepția de neconstituționalitate se înscrie în rândul excepțiilor de procedură prin care se urmărește împiedicarea unei judecări care s-ar întemeia pe o dispoziție legală neconstituțională. Constatarea neconstituționalității unui text de lege ca urmare a invocării unei excepții de

neconstituționalitate trebuie să profite autorilor acesteia și nu poate constitui doar un instrument de drept abstract, întrucât și-ar pierde caracterul concret (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 766 din 5 iunie 2011, citată anterior, sau Decizia nr. 338 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 699 din 14 noiembrie 2013). Neconstituționalitatea unei dispoziții legale nu are numai o funcție de prevenție, ci și una de reparație, întrucât ea vizează în primul rând situația concretă a cetățeanului lezată în drepturile sale prin norma criticată (a se vedea Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016, paragrafele 29 și 30).

34. Prin nerecunoașterea faptului că împotriva hotărârii pronunțate în filtru se poate exercita calea de atac a revizurii pentru ipoteza în care autorul sesizării excepției de neconstituționalitate a obținut în urma demersului său declararea neconstituționalității textului care a stat la baza soluționării cauzei sau cererea i-a fost respinsă ca devenită inadmisibilă s-ar încălca efectul obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, consacrat de dispozițiile art. 147 alin. (2) din Constituția României, având în vedere faptul că excepția de neconstituționalitate este, de principiu, o chestiune prejudicială, o problemă juridică a cărei rezolvare trebuie să precedă soluționarea litigiului cu care este conexă și se aplică în mod excepțional acelor situații care au devenit *facta praeterita*.

35. Curtea Constituțională, în jurisprudența sa (Decizia nr. 404 din 15 iunie 2016), a reținut că „soluția legislativă care consacră dreptul persoanelor prevăzute de lege de a exercita calea de atac a revizurii nu intră în coliziune cu prevederile constituționale privind efectele *ex nunc* ale deciziei de admitere a Curții, revizuirea putând fi exercitată numai după publicarea în Monitorul Oficial al României a actului Curții. Efectele unei decizii de admitere pronunțate de instanța de contencios constituțional se întind *inter partes* numai *ex nunc*, deoarece revizuirea este cea care în mod direct produce efecte pentru trecut, și nu decizia de admitere a Curții Constituționale, aceasta din urmă fiind numai un instrument, un motiv legal pentru reformarea viitoare a hotărârilor judecătorești care s-au întemeiat pe dispoziția declarată neconstituțională. Prin urmare, decizia de admitere a Curții Constituționale mediază revizuirea, și nu invers, iar efectele pentru trecut de remediere a aspectelor dintr-o hotărâre judecătorească definitivă ce nu au putut fi prevenite sunt o consecință a căii de atac extraordinare, și nicidecum a actului emis de instanța de contencios constituțional» (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 1.106 din 22 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 4 octombrie 2010, Decizia nr. 998 din 22 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 17 ianuarie 2013, Decizia nr. 130 din 7 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 225 din 19 aprilie 2013, și Decizia nr. 474 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 21 ianuarie 2014). Totodată, Curtea a stabilit că o decizie de admitere a excepției de neconstituționalitate se aplică și în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data publicării, altele decât cea în care a fost pronunțată decizia Curții Constituționale, soluționate definitiv prin hotărâre judecătorească, ipoteză ultimă în care decizia de admitere constituie motiv de revizuire.”

36. Dacă prin eliminarea cerinței suspendării judecării procesului până la soluționarea excepției de neconstituționalitate din art. 29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 47/1992), s-a urmărit scurtarea timpului procedurii judiciare pentru respectarea dreptului prevăzut de art. 6 și art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar legea a creat în schimb mecanismul revizurii pentru acest motiv,

tot astfel ar trebui să se recunoască în toate cazurile dreptul la un recurs efectiv.

37. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în contextul dispozițiilor art. 6 și art. 13 din Convenție, privitoare la dreptul la un proces echitabil și la un recurs efectiv, a statuat că o protecție eficientă a drepturilor omului nu poate fi realizată prin simpla consacrare a unor drepturi substanțiale, ci este necesar ca aceste drepturi să fie însoțite de garanții fundamentale de ordin procedural, care să asigure mecanismele corespunzătoare de punere în valoare. Hotărârea dată de către Curte în Cauza *Kudla împotriva Poloniei*, dincolo de a recunoaște pentru prima dată în mod ferm dreptul persoanelor de a beneficia de o cale internă de atac în materia duratei rezonabile a procedurilor, a atras atenția statelor semnatare asupra obligației corelative ce le revine de a efectua toate demersurile necesare în vederea creării în sistemele juridice naționale a unor căi procedurale concrete și efective pe care justițiabilii să le poată utiliza în acest sens.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

38. La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, singura instanță care, potrivit art. 493 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pronunță hotărâri în procedura de filtrare a recursurilor, s-au constatat următoarele:

39. Secția de contencios administrativ și fiscal, prin Adresa nr. 197 din 4.07.2018, a comunicat că, din verificarea hotărârilor redactate, completurile de judecată au constatat inadmisibilitatea căilor extraordinare de atac formulate împotriva deciziilor pronunțate în temeiul art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă (de exemplu, Decizia nr. 2.406 din 10 iunie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 3.646/1/2014, prin care s-a respins ca inadmisibilă contestația în anulare).

40. Au fost identificate și situații în care s-a apreciat, constatându-se vicierea procedurii de filtrare a recursului, că este admisibilă calea de atac a contestației în anulare, ca măsură reparatorie, în situația în care procedurile interne nu corespund cerințelor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (de exemplu, Decizia nr. 2.094 din 6 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 910/1/2017, prin care s-a admis contestația în anulare).

41. Secția a II-a civilă a înaintat, cu Adresa din 10 iulie 2018, o serie de hotărâri considerate relevante, din care rezultă că cererile de revizuire formulate în temeiul art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă au fost respinse, ca inadmisibile, în situația în care instanța a constatat că nu s-a invocat, nici de către părți, nici de instanță, din oficiu, o excepție de neconstituționalitate și, în consecință, în cauza respectivă nu a fost admisă sau respinsă ca devenită inadmisibilă respectiva excepție de neconstituționalitate (de exemplu, Decizia nr. 589 din 28 februarie 2018, Decizia nr. 1.722 din 21 noiembrie 2017 și Decizia nr. 1.856 din 14 decembrie 2017).

42. În altă speță, în care partea a invocat în timpul procesului excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, cererea de revizuire a fost respinsă ca inadmisibilă, cu motivarea că, în raport cu dispozițiile art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă, împotriva deciziei atacate nu se poate exercita calea de atac a revizurii (de exemplu, Decizia nr. 1.473 din 28 februarie 2018).

43. De asemenea, într-o altă cauză, în care partea a invocat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, iar dosarul se află în faza de raport la Curtea Constituțională, cererea de revizuire a fost respinsă cu motivarea că nu a fost admisă vreo excepție de neconstituționalitate, întrucât revizuenta nu este autorul excepției de neconstituționalitate ridicate în cadrul dosarului Curții Constituționale în care s-a pronunțat Decizia nr. 369 din 30 mai 2017 (Decizia nr. 1.602 din 7 noiembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.010/1/2017).

44. Secția I civilă a identificat următoarele hotărâri relevante, transmise cu Adresa din 11 iulie 2018:

45. Prin Încheierea din ședința din camera de consiliu de la 23 ianuarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 1.307/3/2015/a1, s-a dispus sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, iar în motivarea soluției de respingere a cererii de suspendare a judecării recursului instanța a reținut că, în cazul în care excepția de neconstituționalitate ar fi admisă, partea nu este prejudiciată, având deschisă calea procedurală a revizuirii în temeiul art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă, dat fiind scopul special al acestei reglementări, chiar dacă regula este că decizia pronunțată în temeiul art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă nu este supusă niciunei căi de atac.

46. În cauze în care nu a fost ridicată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, iar părțile au susținut admisibilitatea căii de atac prin raportare la Decizia Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, instanța a respins cererea de revizuire, ca inadmisibilă, arătând că demersul judiciar vizează o decizie pronunțată în procedura de filtru, nesusceptibilă de vreo cale de atac (de exemplu, Decizia nr. 1.681 din 27 octombrie 2017, Decizia nr. 20 din 16 ianuarie 2018).

47. Prin Decizia nr. 407 din 13 februarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 2.892/1/2017, cu majoritate, a fost respinsă ca prematură cererea de revizuire, avându-se în vedere că, raportat la excepția de neconstituționalitate invocată în recurs, Curtea Constituțională nu s-a pronunțat până la acel moment printr-o decizie de respingere a excepției ca devenită inadmisibilă, care să stea la baza motivului de revizuire — dosarul fiind în faza de raport la Curtea Constituțională. În considerentele acestei decizii s-a mai reținut că cererea de revizuire este admisibilă, întrucât nu există o justificare rezonabilă pentru a se discrimina între părțile care invocă aceeași excepție de neconstituționalitate în soluționarea unui recurs aflat pe rolul unei instanțe inferioare, respectiv în soluționarea unui recurs aflat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție care intră în procedura de filtrare, iar rațiunea pentru care a fost abrogat art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 a fost dată de introducerea acestui caz de revizuire.

48. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 1.588/C/2.251/III-5/2018 din 31 iulie 2018, a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

49. Prezintă relevanță asupra chestiunii de drept analizate următoarele decizii ale Curții Constituționale: Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016, Decizia nr. 404 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 28 din 10 ianuarie 2017, Decizia nr. 164 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477 din 27 iunie 2016, Decizia nr. 585 din 13 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 921 din 16 noiembrie 2016, precum și Decizia nr. 629 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 38 din 16 ianuarie 2018.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

50. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

51. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

52. Prealabil unei analize pe fond a chestiunii de drept pentru care se solicită o dezlegare de principiu se impune verificarea condițiilor de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă.

53. Potrivit acestui text, „*Dacă, în cursul judecării, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată*”.

54. Prin urmare, pentru declanșarea acestui mecanism, legiuitorul, în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, a instituit condițiile de admisibilitate care trebuie îndeplinite cumulativ, respectiv:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să fie nouă;
- problema de drept să fie reală, să suscite interpretări diferite sau contradictorii ale unui text de lege, respectiv să prezinte un grad de dificultate suficient de mare, astfel încât instanța de sesizare să considere că pentru a înlătura orice incertitudine referitoare la securitatea raportului juridic dedus judecării este necesară declanșarea procedurii prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile;
- chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

55. Analizând aceste condiții de admisibilitate, se constată că litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, cauza care face obiectul judecării se află în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție investit să o soluționeze în calea extraordinară de atac a revizuirii, complet care va judeca pricina în ultimă instanță, iar problema de drept care formează obiectul sesizării nu a făcut obiectul unor statuări anterioare ale Înaltei Curți de Casație și Justiție într-o altă hotărâre prealabilă sau decizie în interesul legii și nici nu constituie obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

56. De asemenea este îndeplinită și condiția referitoare la noutatea chestiunii de drept care formează obiectul sesizării. Evaluarea acestei condiții, în absența unei definiții a noutății chestiunii de drept și a unor criterii de determinare a acesteia în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, revine Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel cum s-a statuat în jurisprudența constantă a instanței supreme. În speță, această cerință este îndeplinită, întrucât chestiunea de drept își are izvorul într-o reglementare nou-intrată în vigoare.

57. În ceea ce privește condiția ca problema de drept să suscite interpretări diferite sau contradictorii ale unui text de

lege, respectiv să prezinte un grad de dificultate suficient de mare, astfel încât instanța de sesizare să considere că pentru a înlătura orice incertitudine referitoare la securitatea raportului juridic dedus judecării este necesară declanșarea procedurii prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, se constată că aceasta nu este îndeplinită, pentru următoarele considerente:

58. Prin încheierea de sesizare se solicită lămurirea chestiunii admisibilității cererii de revizuire întemeiate pe motivul de revizuire prevăzut de art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă, formulate împotriva unei decizii de respingere a recursului ca inadmisibil, decizie pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în procedura de filtrare a recursului, față de sintagma „nu este supusă niciunei căi de atac” din cuprinsul art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

59. În punctul de vedere al completului de judecată care a dispus sesizarea se susține opinia potrivit căreia cererea de revizuire este admisibilă, reținând că, în procedura de filtrare, partea a invocat excepția de neconstituționalitate a art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, iar prin Încheierea din 28 iunie 2016 completul de filtru al Înaltei Curți de Casație și Justiție a dispus sesizarea Curții Constituționale cu această excepție. Ulterior, prin Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, Curtea Constituțională a soluționat aceeași excepție invocată în altă cauză și a declarat neconstituțional textul cu privire la sintagma „*precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv*”, iar prin Decizia nr. 629 din 17 octombrie 2017, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate invocată în prezentul dosar „*ca devenită inadmisibilă*”, reținându-se că sintagma menționată a fost deja declarată neconstituțională prin Decizia Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 și că Decizia Curții Constituționale nr. 629 din 17 octombrie 2017 poate constitui temei pentru revizuire, conform art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă. În argumentarea acestui punct de vedere, completul de judecată face referire la deciziile pe care Curtea Constituțională le-a pronunțat în analiza constituționalității prevederilor art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă din 1865 și ale art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă actual, concluzionând în sensul că nerecunoașterea faptului că împotriva hotărârii pronunțate în filtru se poate exercita calea de atac a revizuirii, în ipoteza în care autorul excepției de neconstituționalitate a obținut în urma demersului său declararea neconstituționalității textului legal care a stat la baza soluționării cauzei sau în ipoteza în care cererea i-a fost respinsă ca devenită inadmisibilă, ar avea ca efect încălcarea efectului obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, consacrat de dispozițiile art. 147 alin. (2) din Constituția României, dar și a dispozițiilor art. 6 și art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privitoare la dreptul la un proces echitabil și la dreptul la un recurs efectiv.

60. Se constată astfel că ceea ce se solicită prin prezenta sesizare este a se lămuri dacă dispozițiile art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă se opun admisibilității unei cereri de revizuire întemeiate pe motivul prevăzut de art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă, îndreptate împotriva deciziei pronunțate de completul de filtru, întrebare care nu poate primi decât răspuns afirmativ, față de caracterul clar și neechivoc al textului, care prevede că decizia respectivă „nu este supusă niciunei căi de atac”.

61. Dispoziția procesuală de excepție cuprinsă în art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă exclude exercitarea vreunei căi de atac împotriva deciziei pronunțate în procedura de filtru, astfel încât nu se poate interpreta că ar fi admisibilă formularea unei cereri de revizuire întemeiate pe art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă.

62. Împrejurarea că, în considerentele deciziilor sale, Curtea Constituțională a reținut că revizuirea întemeiată pe dispozițiile art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă din 1865 sau ale art. 509 alin. (1) pct. 11 din actualul Cod de procedură civilă poate fi exercitată de cel căruia i s-a admis excepția și de cel căruia excepția i-a fost respinsă ca devenită inadmisibilă, fără a face distincție că hotărârea a cărei revizuire se cere vizează sau nu fondul (a se vedea în acest sens considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, sau ale Deciziei Curții Constituționale nr. 338 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 699 din 14 noiembrie 2013, reluate în Decizia Curții Constituționale nr. 404 din 15 iunie 2016), nu poate constitui argument care să justifice interpretarea în sensul admisibilității cererii de revizuire întemeiate pe art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă împotriva deciziei pronunțate de completul de filtru în condițiile art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

63. Examinând excepțiile de neconstituționalitate cu care a fost sesizată până în prezent, Curtea Constituțională a analizat contrarietatea față de Constituția României a dispozițiilor procesuale care reglementează acest caz de revizuire din perspectiva *obiectului* revizuirii și a *persoanelor care au deschis această cale de atac* [statuând că cererea de revizuire întemeiată pe art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă poate fi formulată și împotriva hotărârilor care nu vizează fondul de către cel căruia i s-a admis excepția de neconstituționalitate, dar și de către cel căruia i-a fost respinsă ca devenită inadmisibilă], *fără a se avea în vedere ipoteza particulară a hotărârilor pronunțate în procedura de filtrare a recursurilor, care sunt exceptate de la orice cale de atac*.

64. În realitate, toate argumentele invocate de completul de judecată care a formulat prezenta sesizare susțin neconstituționalitatea prevederilor art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă cu referire la sintagma „*nu este supusă niciunei căi de atac*”, invocându-se necesitatea recunoașterii posibilității exercitării căii extraordinare de atac a revizuirii întemeiate pe motivul de revizuire prevăzut de art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă și în cazul deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în procedura de filtru.

65. Deși o analiză a textului poate conduce la concluzia existenței unor motive de neconstituționalitate similare celor reținute de Curtea Constituțională în Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, neconstituționalitatea dispoziției legale care exclude posibilitatea exercitării revizuirii împotriva deciziilor pronunțate de instanța de recurs în procedura filtrului nu poate fi examinată de Înalta Curte de Casație și Justiție în cadrul unei hotărâri prealabile, deoarece, potrivit art. 146 din Constituție, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională, care asigură controlul constituționalității legilor, a tratatelor internaționale, a regulamentelor Parlamentului și a ordonanțelor Guvernului, stabilind dacă actele respective sunt sau nu constituționale în raport cu principiile și dispozițiile Constituției.

66. Având în vedere că dispozițiile art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă sunt clare și nu sunt susceptibile de interpretare, iar aspectele invocate în încheierea de sesizare ridică problema neconstituționalității textului cu privire la sintagma „*nu este supusă niciunei căi de atac*”, care nu intră în competența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție, urmează ca prezenta sesizare să fie respinsă, ca inadmisibilă.

67. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 2.644/1/2017, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *În interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 11 și art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă, este admisibilă cererea de revizuire a unei decizii pronunțate în completul de filtru, față de sintagma „nu este supusă niciunei căi de atac”, atunci când, în urma sesizării Curții Constituționale, s-a admis excepția de neconstituționalitate a textului de lege care a stat la baza soluționării recursului, după pronunțarea hotărârii în completul de filtru, decizie care poate constitui temei de revizuire, conform textului și jurisprudenței Curții Constituționale?*

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 1 octombrie 2018.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 098249